

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

З МАТЕРІАЛАМИ ІV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

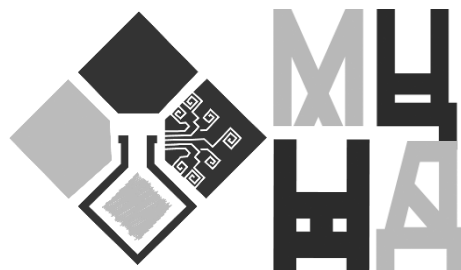
15 ЛИСТОПАДА 2024 РІК

М. КИЇВ, УКРАЇНА

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ
ГАЛУЗЕЙ НАУКИ»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ
ПРАЦЬ З МАТЕРІАЛАМИ
IV МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ НАУКИ

| 15 листопада 2024 рік
м. Київ, Україна

Вінниця, Україна
«UKRLOGOS Group»
2024

Організація, від імені якої випущено видання:

ГО «Міжнародний центр наукових досліджень»

Номер запису організації в Єдиному реєстрі громадських об'єднань: 1499141.

Голова оргкомітету: Сотник С.Г.

Верстка: Бабич Ю.В.

Дизайн: Бондаренко І.В.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Інституту науково-технічної інтеграції та співпраці. Протокол № 62 від 14.11.2024 року.

Конференцію зареєстровано Державною науковою установою у сфері управління Міністерства освіти і науки «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» в базі даних науково-технічних заходів України на поточний рік та бюлетені «План проведення наукових, науково-технічних заходів в Україні» (**Посвідчення № 356 від 12.06.2024**).

Збірник наукових праць з матеріалами конференції видано офіційно суб'єктом видавничої справи зі **Свідоцтвом ДК № 7860 від 22.06.2023**.

Матеріали конференції знаходяться у відкритому доступі на умовах ліцензії *Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA 4.0)*.

А 43 **Актуальні питання розвитку галузей науки:** збірник наукових праць з матеріалами IV Міжнародної наукової конференції, м. Київ, 15 листопада, 2024 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. — Вінниця: ТОВ «УКРЛОГОС Груп, 2024. — 672 с.

ISBN 978-617-8440-21-3

DOI 10.62731/mcnd-15.11.2024

Викладено матеріали учасників IV Міжнародної наукової конференції «Актуальні питання розвитку галузей науки», яка відбулася 15 листопада 2024 року у місті Київ.

УДК 082:001

© Колектив учасників конференції, 2024

© ГО «Міжнародний центр наукових досліджень», 2024

ISBN 978-617-8440-21-3

© ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2024

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ I. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ, МАКРО- ТА РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

THE IMPACT OF GLOBAL ECONOMIC TRENDS ON PRICING IN GLOBAL COMMODITY MARKET Savchuk A. R.	17
MILITARY CONFLICTS AND HEALTHCARE: ECONOMIC EFFECTS ON UKRAINE'S HEALTHCARE SYSTEM Stepanova Y.	27
АНАЛІЗ МОЖЛИВОСТІ ВІДНОВЛЕННЯ ОСВІТНІХ ВТРАТ ЗА ЧАСИ КРИЗИ В УКРАЇНІ Біліченко С. П.	30
ВИКОРИСТАННЯ ВІЙСЬКОВИХ ОБЛІГАЦІЙ ДЛЯ ПІДТРИМКИ ЕКОНОМІКИ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ США ПІД ЧАС ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ ТА УКРАЇНИ У ВІЙНІ 2022 РОКУ Галега В. В.	37
КОНЦЕПЦІЯ МАКРО ТА МІКРОСЕГМЕНТАЦІЇ РИНКУ Лотиш О. Я.	40
ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПРОВЕДЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ЕКСПЕРТИЗ, ЩОДО ДОКУМЕНТАЛЬНОЇ ОБГРУНТОВАНOSTІ ФОРМУВАННЯ ПЛАТНИКОМ ПОДАТКІВ ПОДАТКОВОГО КРЕДИТУ З ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ У СПРАВАХ ПРО ЛЕГАЛІЗАЦІЮ ДОХОДІВ ОТРИМАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ Лук'яненко С. В.	43

СЕКЦІЯ II. ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА СФЕРА ОБСЛУГОВУВАННЯ

CHALLENGES AND PROSPECTS OF AGRICULTURAL INSURANCE DEVELOPMENT IN GEORGIA Gelashvili Ketevan	48
ВЛАСТИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОБ'ЄКТИ УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ ЙОГО ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ Гаврась Д. Р., Ємельянов О. Ю.	53
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ПОСЛУГ Киретів А.-Х. Я., Червона О. Ю.	57

ОСОБЛИВОСТІ ОРЕНДНОГО БІЗНЕСУ КІНОТЕХНІКИ: ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ПЕРСПЕКТИВИ Короткий А. О., Хома І. Б.	62
---	----

УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧИМ ПОТЕНЦІАЛОМ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА Чернецький Я. В.	66
---	----

СЕКЦІЯ ІІІ. ФІНАНСИ ТА БАНКІВСЬКА СПРАВА; ОПОДАТКУВАННЯ, ОБЛІК І АУДИТ

EMERGENCE OF BUSINESS ENGLISH IN BANKING AND FINANCE Hnatyk K., Fabian M.	70
---	----

ДЕФІЦИТ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ЯК СКЛАДОВА БЮДЖЕТНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ Андросова М. О.	72
---	----

ПРОБЛЕМИ ОЦІНКИ РИНКОВОЇ ВАРТОСТІ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК В УКРАЇНІ Бігдан Я. І.	80
--	----

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО РИНКУ У ПЕРІОД ВІЙСЬКОГО СТАНУ Гарнага А. С., Пономарьова О. Б.	83
--	----

ФІНАНСОВА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ Гопанчук Л. М., Суркова О. І., Галайчук О. В.	88
---	----

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙ У ВІДНОВЛЮВАНУ ЕНЕРГЕТИКУ В УКРАЇНІ Кода А. О.	93
---	----

ОБЛІКОВО-КОНТРОЛЬНА КАТЕГОРІЯ «ШАХРАЙСТВО» У КРИМІНАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ Проскуріна Н. М., Сейсебаєва Н. Г., Коновалова А. В., Калачинський Д. В.	97
--	----

ОБЕРНЕНИЙ МЕТОД РОЗПОДІЛУ ВИТРАТ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ НА ОСНОВІ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ВІД НЕОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Сук П. Л.	99
---	----

ФОРМУВАННЯ ДЕЦЕНТРАЛІЗОВАНОЇ МОДЕЛІ ФІНАНСУВАННЯ ЗАХОДІВ ВІДНОВЛЕННЯ ДЕГРАДОВАНИХ ТА ПОРУШЕНИХ ЗЕМЕЛЬ В СУЧАСНИХ УМОВАХ Філюк Д. П., Дорош В. Ю.	108
---	-----

СЕКЦІЯ ІV. МАРКЕТИНГОВА ТА ЛОГІСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ІМІДЖУ ПІДПРИЄМСТВА Голобородько Т. В.	111
--	-----

БЛОКЧЕЙН ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ Клименко К.	116
АНАЛІЗ РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ Сірик М. Ю.	119
МАРКЕТИНГОВИЙ ДВОБІЙ: ТІКТОК ЧИ INSTAGRAM? ВАЖЛИВІ ВІДМІННОСТІ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ Стржельська І. О.	123
АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА: ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ Фісуненко П. А., Біляєв О. О.	126
МАРКЕТИНГОВА СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВА: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ Фісуненко П. А., Кадук М. В.	128
 СЕКЦІЯ V. МЕНЕДЖМЕНТ, ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ	
ANALYSIS OF REALIZATION OF LEADERSHIP ACTIVITY IN PUBLIC SPHERE Melnyk O., Vozna L.	131
ПІДХОДИ ДО КЛАСИФІКАЦІЇ ЗАГРОЗ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ Буданов М. П.	139
СУЧАСНІ ПІДХОДИ, МЕТОДИ ТА МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ОРГАНІЗАЦІЇ Владіміров К. Б.	144
ЗАСОБИ ДІДЖЕТАЛІЗАЦІЇ У РЕКРУТИНГУ ПЕРСОНАЛУ Іськів О. Є.	149
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ СЕКТОР ПОСЛУГ В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ Костюченко О. М.	154
ФІНАНСОВА СТАБІЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ В ЧАСИ ВІЙНИ Підчибій А. В.	164
РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСІВ ПІДБОРУ ТА АДАПТАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ Повх К. І., Кубіцький С. О.	169

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА Старко І. Є., Мудрак Р. П.	181
---	-----

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ: ЕКСКУРС В ІСТОРІЮ Темір С. О.	185
--	-----

СЕКЦІЯ VI. МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

ДЕЗІНФОРМАЦІЯ В СТРУКТУРІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПОНЯТТЯ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД Зеленов Д. В.	190
--	-----

ЗНАЧЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ ДЛЯ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ ТА КУЛЬТУРНОГО ОБМІНУ Левкович Р. А.	194
---	-----

СЕКЦІЯ VII. ПРАВО ТА МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

THE PRINCIPLE OF PEACEFUL SETTLEMENT OF DISPUTES AS A WAY OF ENSURING INTERNATIONAL STABILITY AND SECURITY Dvornikova P., Shchokin Y.	197
---	-----

МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ Акулов Ю. В.	201
--	-----

ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ВІД ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА УКРАЇНСЬКА ПРАКТИКА Асламов О.	205
--	-----

ДЕЯКІ ПІДСТАВИ (ОБСТАВИНИ) СОЦІАЛЬНОЇ ОБУМОВЛЕНОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ НЕДОТОРКАНОСТІ ЖИТЛА (СТ. 162 КК УКРАЇНИ) Бобчинський П. М.	213
--	-----

ЗАКОНОДАВЧА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ОПЕРАТИВНОЇ ЗАКУПКИ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН АБО ЇХ АНАЛОГІВ Вергун В. А.	216
---	-----

СПІВВІДНОШЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНИХ ОБОВ'ЯЗКІВ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА У КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА УКРАЇНИ Ворожбит А. А.	219
---	-----

ЕТАПИ НОВІТНЬОГО КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ Гешель А. М.	222
---	-----

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ У ГАЛУЗІ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНИ ЗЕМЛІ	
Карпенко А. С., Шаповалова К. Г.	225
ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	
Кільова С., Страшко В.	232
РОЛЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ПРОЦЕСІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	
Курилас В. В.	235
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РЕПРОДУКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У МІЖНАРОДНОМУ ПРОСТОРИ	
Луніна А. Р.	240
КОМПЕНСАЦІЯ ВИТРАТ НА ПРАВОВУ ДОПОМОГУ ПІД ЧАС РОЗГЛЯДУ ЦИВІЛЬНИХ СПРАВ	
Маісурадзе Р. З.	244
ОСОБЛИВОСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ ОБ'ЄКТІВ З ОЗНАКАМИ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ, ЯКІ ЗАМАСКОВАНІ ПІД ЗБРОЮ НЕБОЙОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ	
Мельник С. В., Васильєв Є. В.	247
ІСНУЮЧІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ НОРМИ, ЯКОЮ ВСТАНОВЛЕНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕЗАКОННЕ ВИКОРИСТАННЯ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ	
Резнік М. О.	251
ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ У ТРУДОВИХ ВІДНОСИНАХ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	
Скоблик М. О.	259
ОСОБЛИВОСТІ ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИХОВНИХ КОЛОНІЯХ. НАВЧАННЯ ЗАСУДЖЕНИХ НЕПОВНОЛІТНІХ	
Смислова К. Р., Виговський Д. Л.	269
ОРГАНІЗАЦІЯ РОТАЦІЇ ПОСАДОВИХ ОСІБ МИТНИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ	
Черкунов О. В.	274
ЛЕГАЛІЗАЦІЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	
Чупира А.	276
ПРОБЛЕМИ РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ ЗАСУДЖЕНИХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	
Шапочук А. О.	279
ОБ'ЄКТИВНА СТОРОНА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 407 ККУ: САМОВІЛЬНЕ ЗАЛИШЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ АБО МІСЦЯ СЛУЖБИ	
Щелкунов М. С., Шевченко Б. В.	282

СЕКЦІЯ VIII. ІНСТИТУТ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, СУДОВА СИСТЕМА ТА НОТАРІАТ

СУЧАСНІ МОЖЛИВОСТІ ТРАСОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ МЕХАНІЧНИХ ПОШКОДЖЕНЬ НА ОДЯЗІ Кузнєцов Р. В.	286
ПСИХОЛОГІЧНІ ТА КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНІ АСПЕКТИ ДОПИТУ НЕПОВНОЛІТНІХ Лугина Є. Ю., Іваньков І. В.	290
КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ВЧИНЕНІ У СТАНІ СП'ЯНИННЯ ВНАСЛІДОК ВЖИВАННЯ АЛКОГОЛЮ, НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ АБО ІНШИХ ОДУРМАНЮЮЧИХ РЕЧОВИН Шаповал С. В.	295
ТАКТИЧНІ ВПРАВИ ДЛЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВОГНЕВИХ НАВИЧОК Шевченко Б. В., Щелкунов М. С.	298
ПЛАНУВАННЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ Шишко М. В., Звєгінцев М. І.	302
ТИПОВІ СЛІДЧІ СИТУАЦІЇ ПОЧАТКОВОГО ЕТАПУ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я ОСОБИ, УЧИНЕНИХ ЧЛЕНАМИ МОЛОДІЖНИХ НЕФОРМАЛЬНИХ ГРУП (ОБ'ЄДНАНЬ) Щербина С. О.	305

СЕКЦІЯ ІХ. ВОЄННІ НАУКИ, НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ

ВПЛИВ ПСИХОЛОГІЧНИХ ТА ЕМОЦІЙНИХ ЯКОСТЕЙ НА РЕЗУЛЬТАТИ СТРІЛЬБИ НА ЗАНЯТТЯХ З ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ Клименко В. Є., Мельников О. Д.	307
ПРОГРАМНИЙ КОМПЛЕКС ДЛЯ АВТОМАТИЗАЦІЇ РОБОЧОГО МІСЦЯ ПУНКТУ УПРАВЛІННЯ АРТИЛЕРІЙСЬКОЇ РОЗВІДКИ Масюта Д. В.	310
МОДЕЛЬ ПОЛІЦЕЙСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ОРІЄНТОВАНОЇ НА БЕЗПЕКУ ГРОМАДИ: ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УКРАЇНІ Печерська І. О., Андронов К. Ю.	313

МОДЕЛЬ ПОЛІЦЕЙСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ОРІЄНТОВАНОЇ НА БЕЗПЕКУ ГРОМАДИ:
ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УКРАЇНІ
Ткаченко Т. О...... 317

ПРИЙОМИ, ПРАВИЛ СТРІЛЬБИ І ВЕДЕННЯ ВОГНЮ ЗІ ШТУРМОВОЇ ГВИНТІВКИ
Шевчук І. С., Шепіль К. О...... 321

СЕКЦІЯ X. БІОЛОГІЯ ТА БІОТЕХНОЛОГІЇ

ЗИМОВА ОРНІТОФАУНА НА ЛІНІЯХ ЕЛЕКТРОПЕРЕДАЧ У ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
Єгоров В. В...... 324

БІЛКОВИЙ СКЛАД СОЄВИХ БОБІВ У КОНТЕКСТІ ХАРЧОВИХ ТА РОСЛИННИХ
АЛЬТЕРНАТИВ
Самойлов Є. С. 327

РОЛЬ БАКТЕРІЙ РОДУ PSEUDOMONAS В АКТИВАЦІЇ ІНДУКОВАНОЇ СИСТЕМОЇ
РЕЗИСТЕНТНОСТІ РОСЛИН В СКЛАДІ БІОПРЕПАРАТІВ
Шамрай А. В...... 329

СЕКЦІЯ XI. АГРАРНІ НАУКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВО

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ В СУЧАСНОСТІ ЗЕМЕЛЬНОГО
ОПОДАТКУВАННЯ В КРАЇНІ
Грибанов Д. О...... 333

ПРИГОТУВАННЯ СМУЗИ ЯК НОВІТНІХ НАПОЇВ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО
ПРИЗНАЧЕННЯ
Денисенко Р. О. 336

ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАПОДІЯНОЇ ПОРУШЕННЯМ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРАВ
ГРОМАДЯН
Черниш М. В. 340

СЕКЦІЯ XII. ХАРЧОВЕ ВИРОБНИЦТВО ТА ТЕХНОЛОГІЇ

ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗШИРЕННЯ АСОРТИМЕНТУ ЗБАГАЧЕНИХ НАПОЇВ НА ОСНОВІ
ТОМАТНОГО СОКУ
Колечко К. О...... 343

СЕКЦІЯ XIII.

ЗАГАЛЬНА МЕХАНІКА ТА МЕХАНІЧНА ІНЖЕНЕРІЯ

ФОРМУВАННЯ ПРЕЦИЗІЙНИХ ЗВАРНИХ З'ЄДНАНЬ ДРОТІВ МАЛОГО ПЕРЕРІЗУ ЗІ СПЛАВІВ МЕДИЧНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ СИСТЕМИ Ti-Ni ЕЛЕКТРОННО-ПРОМЕНЕВИМ ЗВАРЮВАННЯМ

Квасницький В. В., Зворикін Л. О., Зворикін К. О.347

СЕКЦІЯ XIV.

ЕЛЕКТРОНІКА ТА ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЇ

РОЗВИТОК ПОБУТОВОЇ ТА ПРОМИСЛОВОЇ СОНЯЧНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ

Ляшенко Д. І.351

СЕКЦІЯ XV.

ЕНЕРГЕТИКА ТА ЕНЕРГЕТИЧНЕ МАШИНОБУДУВАННЯ

КРИТЕРІЇ ВИБОРУ СОНЯЧНИХ БАТАРЕЙ

Михайличенко С. Л.355

СЕКЦІЯ XVI.

КОМП'ЮТЕРНА ТА ПРОГРАМНА ІНЖЕНЕРІЯ

РОЗРОБКА ОСОБИСТОГО БЛОГУ НА FLASK З ВИКОРИСТАННЯМ SQLALCHEMY

Бойко М. І.360

РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В АНАЛІЗІ ІСТОРИЧНИХ ДЖЕРЕЛ ТА АВТОМАТИЗАЦІЇ АРХІВНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Марцін В. І., Драбич Д. І.363

ОПТИМІЗАЦІЯ БЛОКЧЕЙН-ТРАНЗАКЦІЙ У ВЕЛИКОМАСШТАБНИХ ЛОГІСТИЧНИХ ОПЕРАЦІЯХ ЗА ДОПОМОГОЮ OPTIMISM LEVEL 2 РІШЕНЬ

Томашко А. П.365

РОЗПОДІЛ РЕСУРСІВ ЛОГІСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ У МІСЬКИХ ТРАНСПОРТНИХ МЕРЕЖАХ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ТРАНСПОРТНИХ ПОТОКІВ

Ямковой М. В.367

СЕКЦІЯ XVII.

СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ, МОДЕЛЮВАННЯ ТА ОПТИМІЗАЦІЯ

РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЛЕКСНОГО ПІДХОДУ В СИСТЕМНОМУ АНАЛІЗІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

Якименко Ю. М.370

СЕКЦІЯ XVIII. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА СИСТЕМИ

ENHANCING CLIENT INTERACTION THROUGH AUTOMATION: IMPLEMENTATION OF CRM SYSTEM Zelenina Y.	374
ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ МЕТОДІВ ЗАХИСТУ КОНФІДЕНЦІЙНОЇ ІНФОРМАЦІЇ З ВИКОРИСТАННЯМ СИСТЕМ DATA LOSS PREVENTION Кирилюк Д. В.	381
ВИКОРИСТАННЯ МЕРЕЖ АНАЛІЗУ ФУР'Є В ЗАДАЧАХ ВИЯВЛЕННЯ СИНТЕТИЧНОГО ГОЛОСУ Мятка І. І.	387
МЕТОДИ ЗАХИСТУ ВІД СОЦІОТЕХНІЧНИХ АТАК ТА ІСНЮЮЧІ ПРОГРАМНІ ЗАСТОСУНКИ Супотницький В. В.	394

СЕКЦІЯ XIX. ТРАНСПОРТ ТА ТРАНСПОРТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

СИСТЕМИ АКТИВНОЇ БЕЗПЕКИ АВТОМОБІЛЯ Гученко Я. Ю., Данець С. В.	398
ЕКСПЕРТНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНКИ ДІЙ ВОДІЇВ ПРИ ПРОЇЗДІ РЕГУЛЬОВАНИХ ПЕРЕХРЕСТЬ Ковтун В. В., Данець С. В.	402

СЕКЦІЯ XX. ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНІ НАУКИ

ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗПОДІЛУ ІМПУЛЬСНОГО МАГНІТНОГО ПОЛЯ В БАГАТОШАРОВИХ СЕРЕДОВИЩАХ Бородій І. О.	409
ФРАКТАЛЬНО-ВИХРОВА МОДЕЛЬ ВСЕСВІТУ. ЧАСТИНА 1. Хондогий М. В.	411
ФРАКТАЛЬНО-ВИХРОВА МОДЕЛЬ ВСЕСВІТУ. ЧАСТИНА 2. Хондогий М. В.	421
ФРАКТАЛЬНО-ВИХРОВА МОДЕЛЬ ВСЕСВІТУ. ЧАСТИНА 3. Хондогий М. В.	430
ФРАКТАЛЬНО-ВИХРОВА МОДЕЛЬ ВСЕСВІТУ. ЧАСТИНА 4. Хондогий М. В.	441

СЕКЦІЯ ХХІ. ФІЛОЛОГІЯ ТА ЖУРНАЛІСТИКА

THE MAIN METHODS OF RENDERING ENGLISH PROVERBS INTO UKRAINIAN Artymovych K. A.	450
КОНЦЕПТОСФЕРА ТВОРЧОСТІ БОРИСА АНТОНЕНКО-ДАВИДОВИЧА: УНІВЕРСАЛЬНІ ТА ОРИГІНАЛЬНІ АВТОРСЬКІ ОБРАЗИ ТА СИМВОЛИ Гладілін С. І.	453
ПРОБЛЕМА ЖАНРОВОЇ КОНВЕРСІЇ В ЄВРОПЕЙСЬКІЙ АБСУРДИСТСЬКІЙ ДРАМАТУРГІЇ Костін Є. І.	458
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНОГО ВІЙСЬКОВОГО ДИСКУРСУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ Кошуашвілі А. О.	466
НАЦІОНАЛЬНІ КОНЦЕПТИ ТА ЖАНРОВІ ОСОБЛИВОСТІ ЇХНЬОГО ВТІЛЕННЯ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ДРАМАТУРГІЇ Малець М. С.	469
СЕМАНТИЧНА ТА ГРАМАТИЧНА СПЕЦИФІКА МОДЕЛЮВАННЯ ОБРАЗУ ЄВРОСОЮЗУ В ІНТЕРНЕТ-ВИДАННІ «УКРАЇНСЬКА ПРАВДА» Миронова Д. О.	477
ПЕРЕКЛАД МЕТАФОРИЧНИХ АВІАЦІЙНИХ ТЕРМІНІВ У ГАЛУЗЕВИХ ТЕКСТАХ Орлович С. А.	483
КОНЦЕПТИ ТА СИМВОЛИ ПРИРОДИ У ТВОРЧОСТІ АРКАДІЯ КАЗКИ Погребенний О. А.	488
ВОЄННІ БЛОГЕРИ ТА МЕДІАЕКСПЕРТИ: ЧИННИКИ ЕКСПЕРТНОСТІ Савостенкевич О. М.	492
ВІЙНА ЯК ЗЛОЧИН ПРОТИ ЛЮДСЬКОГО ЖИТТЯ: ГОРЕ, НЕСПРАВЕДЛИВІСТЬ, СМЕРТЬ... (ЗА ОПОВІДАННЯМ ГАЙНРІХА БЬОЛЛЯ «ПОДОРОЖНІЙ, КОЛИ ТИ ПРИЙДЕШ У СПА») Світлозарова А., Мазур О.	495
ПОНЯТТЯ «ІМІДЖ» У ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ Сердюк О. В.	500
ЕВФЕМІЗМИ В АНГЛОМОВНОМУ МЕДИЧНОМУ ДИСКУРСІ Черняк О. П., Круглій О. Р.	503
ПЕРЕКЛАД ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ НА ПОЗНАЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ ТА ЗБРОЇ Штика В. М.	509

СЕКЦІЯ XXII. ФІЛОСОФІЯ ТА ПОЛІТОЛОГІЯ

ФІЛОСОФІЯ І МИСТЕЦТВО

Юріна М. О...... 512

СЕКЦІЯ XXIII. ПЕДАГОГІКА ТА ОСВІТА

THE ROLE OF AUDIO MATERIALS AS A MEANS OF STRENGTHENING MOTIVATION IN THE EFL CLASSROOM

Szabina Doktor 516

ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ АНАТОМІЧНОЇ ПЛАСТИКИ ДЛЯ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ У СФЕРІ ДИЗАЙНУ

Афанасьєва Н. А. 521

МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ ДО ЯКОСТІ ТА БЕЗПЕКИ

Бірюкова О. В...... 525

МЕТОДИ ТА ПРИЙОМИ ВИКОРИСТАННЯ ПОДКАСТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗІ СТУДЕНТАМИ-ІНОЗЕМЦЯМИ

Гораль О. С...... 529

ЕМОЦІЙНИЙ АСПЕКТ СТВОРЕННЯ ОБРАЗУ ВОКАЛЬНОГО ТВОРУ МАЙБУТНІМИ АКТОРАМИ-СПІВАКАМИ

Гринь Л. О...... 538

ПРОБЛЕМА ЛІДЕРСТВА ВЧИТЕЛЯ КРІЗЬ ПРИЗМУ ЗАРУБІЖНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Десятник К. В...... 543

ФОРМУВАННЯ СТРЕСОСТІЙКОСТІ У ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ НА ЗАНЯТТЯХ З ВОКАЛУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Димовський Р. Ф...... 547

ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВІЙСЬКОВИХ ФАХІВЦІВ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Єрьоменко І. В. 550

ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Кошель А. П., Висоцька В. С. 552

ЩОДО АКТУАЛЬНОСТІ ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ З ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ДО КОМУНІКАТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

Лавніков О. А...... 562

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ УЧНІВ 1-4 КЛАСІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ВЕБ-КВЕСТІВ Мазур А. В.	565
ОСОБЛИВОСТІ ПОСТАНОВКИ ТА АВТОМАТИЗАЦІЇ СОНОРНОГО ЗВУКУ [P] У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ Молошій А. Ю.	569
ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА ХЕРСОНЩИНИ Фролова Л.О.	573
ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ОСВІТНІЙ МАРШРУТ ПЕДАГОГА У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НЕПЕРЕРВНОСТІ ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ Чеснокова Н. Є.	576

СЕКЦІЯ XIV. ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХІАТРІЯ

ПСИХОЛОГІЧНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ ВАГІТНИХ ЖІНОК В КОНТЕКСТІ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ Голденблат М. А.	579
РОЗРОБКА ПРОГРАМИ КОРЕКЦІЇ ПСИХОЕМОЦІЙНИХ ПОРУШЕНЬ В ОСІБ, ЩО ПЕРЕБУВАЮТЬ В УМОВАХ КАРАНТИНУ Іваніцька-Дячун Т. І.	583
ФІЗІОЛОГІЧНІ ОЗНАКИ ГОСТРОГО ТА ХРОНІЧНОГО СТРЕСУ ПІДЛІТКІВ Сагайдак А.	587

СЕКЦІЯ XXV. МЕДИЧНІ НАУКИ ТА ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я

ДИВНОСТІ ГІСТОМОРФОЛОГІЧНОЇ КАРТИНИ ГЕМАНГІОМИ ХОРІОЇДЕЇ Артьомов О. В., Литвиненко М. В., Кривда Г. Ф., Яворський Б. І., Ларсон Л. М. ..	594
КАРЦИНОЇДНІ ТА НЕЙРОЕНДОКРИННІ ПУХЛИНИ ТОВСТОЇ І ПРЯМОЇ КИШКИ: ПАТОГЕНЕЗ, ЗАГАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА ПРОГНОЗИ Баштанова А. О.	601
ВПЛИВ СТРЕСУ НА ЧАСТОТУ ТА ІНТЕНСИВНІСТЬ МІГРЕНОЗНИХ НАПАДІВ Живиця О. В., Кондратенко О. К., Маланія М. Д.	605
ВИБІР АНТИГІСТАМІННИХ ПРЕПАРАТІВ В БАЗОВОМУ ЛІКУВАННІ АЛЕРГОДЕРМАТОЗІВ В ПЕДІАТРИЧНІЙ ПРАКТИЦІ Портнова О. О., Данільчук Г. О.	609

ДЕФІЦИТ БІОТИНІДАЗИ: ВИПАДОК З ПРАКТИКИ Стус Р. С., Тюфтій О. В.	616
МЕДИКО-ГЕНЕТИЧНІ ТА КЛІНІЧНІ АСПЕКТИ СИНДРОМУ НУНАН Стус Р. С., Тюфтій О. В.	620
РОЛЬ КАТІОННОГО АНТИМІКРОБНОГО ПЕПТИДА КАТЕЛІЦИДИНУ (НСАР18 - LL37) В РОЗВИТКУ ТОКСИЧНОЇ ЕРИТЕМИ НОВОНАРОДЖЕНИХ Чуприна М. В.	624

СЕКЦІЯ ХХVI.

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА, СПОРТ ТА ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ

МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОРИГУЮЧИХ ВПРАВ У ПРОГРАМІ РЕАБІЛІТАЦІЇ І ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ЖІНОК В УМОВАХ ФІТНЕС-ЦЕНТРУ Мартинов О. М.	628
МЕТОДИКА ЗАСТОСУВАННЯ МЕХАНОТЕРАПІЇ В ПРОГРАМІ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПАЦІЄНТІВ З АРТРОЗОМ КОЛІННОГО СУГЛОБУ Сагин І. Р.	631
ВПЛИВ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ НА БОЙОВУ ГОТОВНІСТЬ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ Ткаченко Т. О.	634

СЕКЦІЯ ХХVII.

АРХІТЕКТУРА ТА БУДІВНИЦТВО

ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ СУЧАСНИХ АРХІТЕКТОРІВ УКРАЇНИ Балагуровська А. О.	638
---	-----

СЕКЦІЯ ХХVIII.

КУЛЬТУРА ТА МИСТЕЦТВО

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МУЛЬТИМЕДІЙНОГО ДИЗАЙНУ З ВИКОРИСТАННЯМ ФОТОГРАФІЇ Буртовий Р. Л.	642
ВЛИВ МОДИ ТА ПОПУЛЯРНОЇ КУЛЬТУРИ НА ТАНЦЮВАЛЬНИЙ КОСТЮМ У ВІКТОРІАНСЬКУ ЕПОХУ Гулей О. В., Ярош В. В.	649
ІСТОРИЧНЕ СТАНОВЛЕННЯ ТЕХНІКИ VIBRATO У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ВІОЛОНЧЕЛЬНОМУ ВИКОНАВСТВІ ХХ-ХХІ СТОЛІТЬ Долгієр В. Є.	652

РОЛЬ ПУБЛІЧНИХ БІБЛІОТЕК УКРАЇНИ У ФОРМУВАННІ КУЛЬТУРНОЇ ПАМ'ЯТІ ТА
ПІДТРИМЦІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

Крутаков А. О......657

СЕКЦІЯ ХХІХ.

ГЕОГРАФІЯ ТА ГЕОЛОГІЯ

ГЕОЛОГО-ГЕОМОРФОЛОГІЧНІ ПРОЦЕСИ ВИВІТРЮВАННЯ ГІРСЬКИХ ПОРІД НА
ТЕРИТОРІЇ ВІННИЦЬКОГО РАЙОНУ

Берчук Ю. М......660

СИСТЕМА ВИБОРУ КРИТЕРІЇВ НАФТОГАЗОНОСНОСТІ НАДР ВНУТРІШНЬОЇ ЗОНИ
ПЕРЕДКАРПАТСЬКОГО ПРОГИНУ

Уграк Т. А., Гоптарьова Н. В., Уграк Л. В., Палійчук О. В., Медвідь М. І......664

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ У ТРУДОВИХ ВІДНОСИНАХ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Скоблик Марія Олександрівна

здобувач вищої освіти Навчально-наукового інституту права
Сумський державний університет, Україна

Науковий керівник: Горбань Олександр Павлович

ORCID ID: 0009-0007-4110-0250

канд. юрид. наук, доцент кафедри адміністративного,
господарського права та фінансово-економічної безпеки
Сумський державний університет, Україна

***Анотація.** Стаття присвячена актуальній та важливій проблемі гендерної рівності у трудових відносинах, яка залишається нагальною як для України, так і для світової спільноти. Основна мета дослідження полягає в аналізі історичного розвитку принципів гендерної рівності, вивченні міжнародного та українського законодавства, а також у виявленні основних перешкод на шляху до досягнення рівності між чоловіками та жінками у сфері праці. У статті розглянуто історичні етапи формування гендерної рівності, починаючи від прийняття Загальної декларації прав людини у 1948 році, та подальший розвиток законодавства, спрямованого на запобігання дискримінації за ознакою статі. Важливе місце у дослідженні займає аналіз міжнародних актів. На основі міжнародного досвіду робиться висновок про необхідність дотримання міжнародних стандартів для забезпечення рівних можливостей для чоловіків і жінок в Україні. Особлива увага приділена аналізу українського законодавства, зокрема Закону України "Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків" та Кодексу законів про працю. Автори надають рекомендації щодо подолання перешкод на шляху до гендерної рівності, зокрема через проведення просвітницьких кампаній, навчання роботодавців та реформування трудового законодавства. У висновку наголошується на важливості комплексного підходу до вирішення проблеми, що включає економічні, соціальні та правові заходи.*

Виклад основного матеріалу. Законодавство про запобігання дискримінації у трудових відносинах розпочало свій розвиток наприкінці 1940-х років з прийняттям Загальної декларації прав людини. Відповідно до статті 23 цієї декларації, кожна людина має право на працю, на вільний вибір роботи, на справедливі і сприятливі умови праці та на захист від безробіття. Кожна людина, без будь-якої дискримінації, має право на рівну оплату за рівну працю [1]. Саме ця норма стала відправною точкою для подальших змін у міжнародному та національному законодавстві багатьох країн.

У 60–70-х роках ХХ століття ряд країн розпочали приймати спеціальні закони, спрямовані на боротьбу з дискримінацією. Сьогодні заборона дискримінації у сфері праці в тій чи іншій формі закріплена в законах усього цивілізованого світу [2]. Це стало важливим етапом на шляху до забезпечення рівних прав жінок і чоловіків у трудових відносинах. Проте навіть у сучасних умовах багато держав продовжують стикатися з проблемами гендерної нерівності на ринку праці, що обумовлено історичними стереотипами та соціальними конструкціями.

Перш ніж перейти до історичного аналізу гендерної рівності доцільно прояснити природу визначення терміну «право на працю», оскільки для досягнення гендерної рівності важливо реалізувати право на працю. Рівний доступ до можливостей працевлаштування та гідних умов праці необхідний для досягнення рівності між чоловіками й жінками.

Право на працю є фундаментальним правом людини, встановленим міжнародно-правовими актами і гарантованим усіма правовими системами світу, та передбачає можливість людини реалізувати себе через трудову діяльність, отримувати гідну оплату за працю та працювати в сприятливих умовах.

На думку В. Андріїва, право на працю – це природне і невід'ємне право людини, метою якого є підтримка життя і самовдосконалення. Оскільки, права працівників визначаються різними соціальними нормами і носять природний і позитивний характер [3].

Н. Б. Болотіна, зазначає, що право на працю є основоположним правом людини і належить до групи соціально-економічних прав і в залежності від свого призначення відображає потребу людини заробляти на життя для себе і своєї сім'ї, реалізовувати свій потенціал і виражати свою індивідуальність [4].

Отже, право на працю має соціальний і суб'єктивний характер, що ґрунтується на можливості реалізації та досягнення цілей, пов'язаних із задоволенням інтересів людини. Але як право на працю співвідноситься із поняттям гендерна рівність?

На нашу думку право на працю та гендерна рівність тісно пов'язані, оскільки забезпечення рівних можливостей для всіх незалежно від статі є важливим аспектом реалізації цього права.

Гендерна рівність у сфері праці означає, що жінки та чоловіки повинні мати однакові можливості на ринку праці, рівний доступ до

робочих місць, рівну оплату за однакову працю, рівні умови праці та рівні можливості для кар'єрного зростання. Важливо також, щоб обидві статі мали захист від дискримінації, сексуальних домагань і несправедливого ставлення на роботі.

Отже, право на працю не може бути повністю реалізоване без досягнення гендерної рівності, оскільки лише в умовах рівності кожна людина може повністю скористатися своїми трудовими правами.

Міжнародне законодавство відіграє важливу роль у захисті прав працівників та забезпеченні гендерної рівності.

Заснована в 1919 році Міжнародна Організація Праці, в першій половині ХХ століття, прийняла 3 Конвенції з охорони праці жінок. Це Конвенція № 3 про працю жінок до і після пологів, Конвенція № 4 про працю жінок у нічний час та Конвенція № 5 про застосування праці жінок на підземних шахтах будь-якого виду про захист жіночої праці. Але зазначені конвенції застосовувалися на практиці рідко, бо були ратифіковані незначною кількістю держав-учасниць [5].

Також, деякі важливі трудові права та гарантії для тих, хто працює за межами країни свого громадянства або постійного проживання, передбачені Конвенцією ООН про захист прав трудящих-мігрантів та членів їх сімей. Серед основоположних прав, визначених Конвенцією, слід звернути увагу на право отримувати інформацію про діяльність, яку вони можуть здійснювати, та умови такої діяльності, право на заборону дискримінації, право на свободу пересування та вибір місця проживання, право на об'єднання у профспілки, право передачі отриманих доходів і заощаджень на батьківщину тощо [6].

Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, прийнята в 1979 році, є основоположним документом, спрямованим на боротьбу з дискримінацією за ознакою статі в усіх сферах суспільного життя, включаючи трудові відносини [7].

Також важливими документами є Стамбульська конвенція, що надає визначення поняття «гендер». Згідно із статтею 3 Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (Стамбульська конвенція), поняття «гендер» означає соціально закріплені ролі, поведінку, діяльність і характерні ознаки, які певне суспільство вважає належними для жінок та чоловіків [8].

Пекінська декларація (1955 року), закликає до активної боротьби з гендерною нерівністю та розширенню можливостей жінок та дівчат, а також визначає цілі та кроки держав для досягнення прогресу у встановленні гендерної рівності [9].

Окрім цього, Генеральна Асамблея ООН у 2015 році затвердила Цілі сталого розвитку до 2030 року, серед яких питання гендерної рівності займає ключове місце. Реалізація принципу рівних прав та можливостей, як жінок так і чоловіків є однією з важливих умов сталого соціально-економічного розвитку, створення позитивних змін у суспільстві й соціальному добробуті, реалізації прав людини та розвитку особистості, забезпечення ефективного вирішення поточних проблем, а також європейської інтеграції України, дотримання міжнародних зобов'язань за основними договорами у сфері захисту прав людини, у тому числі Цілями Сталого Розвитку до 2030 року, затвердженими Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй [10].

Ці документи зобов'язують країни-учасниці забезпечувати рівні права та можливості для чоловіків і жінок, а також запобігати будь-яким формам дискримінації.

Принцип гендерної рівності містився ще в Конституції Української Народної Республіки 1918 року, але так і не був реалізований українським народом. Стаття 11 Розділу 2 проголошувала: «Ніякої різниці в правах і обов'язках між чоловіком і жінкою право УНР не знає» [11].

На сьогоднішній день питання гендерної рівності в Україні регулюється низкою нормативно-правових актів.

Основним Законом, який гарантує права й свободи громадян, включаючи також гендерну рівність, є Конституція. Так, в статті 24 Конституції України, зазначено, що не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками [12].

Принцип рівності трудових прав жінок і чоловіків також закріплено в Кодексі законів про працю України. Наприклад, статтями 21 та 22 встановлено, що наша держава забезпечує рівність трудових прав усіх громадян незалежно від статі. Не допускається будь-яке пряме або непряме обмеження прав чи встановлення прямих або непрямих переваг

під час укладення, зміни, припинення трудового договору залежно від статі [13].

Трудовим законодавством передбачено, що роботодавець зобов'язаний забезпечувати жінкам і чоловікам рівні права та можливості у працевлаштуванні, просуванні по роботі, підвищенні кваліфікації та перепідготовці. Також роботодавець має забезпечувати жінкам і чоловікам можливість суміщати трудову діяльність із сімейними обов'язками, здійснювати рівну оплату праці жінок і чоловіків при однаковій кваліфікації та однакових умовах праці, вживати всі заходи щодо створення безпечних для життя і здоров'я умов праці та з питань унеможливлення випадків сексуальних домагань [14].

Враховуючи положення ратифікованих Україною міжнародних документів про гендерну рівність, у 2005 році Верховною Радою України був прийнятий Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків». Відповідно до статті 1 цього закону, гендерна рівність – рівний правовий статус жінок і чоловіків та рівні можливості для його реалізації, що дозволяє особам обох статей брати рівну участь у всіх сферах життєдіяльності суспільства [15].

Незважаючи на наявність прогресивного законодавства, проблема гендерної нерівності залишається гострою, як в світі, так і в Україні.

У 2022 році Україна зайняла 81 місце серед 146 країн у рейтингу «Глобального гендерного розриву» (Global Gender Gap). Щороку Всесвітній економічний форум оцінює прогрес у сфері гендерної рівності приблизно в 150 країнах світу. Глобальний індекс гендерного розриву призначений для вимірювання справжньої рівності між представництвом обох статей за чотирма критеріями: економічна участь і можливості; освітній рівень; здоров'я та виживання; розширення політичних прав і можливостей [16].

Нині дискримінація й тісно пов'язані відносини у сфері зайнятості в Україні все ще мають розповсюджений характер. Результатом дискримінаційних дій роботодавців є порушення прав працівників та зниження рівня зайнятості окремих категорій. Найнебезпечнішим видом дискримінації є спотворення основ державного і суспільного ладу, особливо дискримінація за ознаками статі, раси, національності та релігії [17].

Жінки часто стикаються з дискримінацією під час працевлаштування, нерівністю в оплаті праці та обмеженим доступом до

керівних посад. Однією з причин цього є глибоко вкорінені гендерні стереотипи, які продовжують визначати соціальні ролі чоловіків і жінок у суспільстві.

Обмеження, накладені на роботу жінок мають глибоке історичне коріння. У минулому жінок вважали фізично та емоційно слабкими, нездатними виконувати важку роботу, а обов'язки часто покладали на чоловіків. Існує чіткий гендерний розрив – жінки відповідають за роботу по дому та догляду за дітьми, а чоловіки заробляють гроші. Такий розподіл праці вважався «природним» і «необхідним» для підтримки громадського порядку. На працю жінок встановлюються певні обмеження, з метою охорони їх здоров'я та благополуччя, а також їх майбутніх дітей. Багато з цих історичних концепцій й обмежень існують і сьогодні.

Також жінки часто змушені поєднувати роботу з доглядом за дітьми та виконанням домашніх обов'язків, що обмежує їхні можливості для професійного зростання.

Ідея гендерної рівності має запровадитися також в новому Трудовому кодексі України, а саме в статті 2, яка проголошує гендерну рівність однією з основ трудового права та пов'язаних з ним відносин. Деякі з спроб вирівняти чоловіків і жінок у трудових відносинах також закріплюються в інших нормах Проекту (стаття 5) [18]. Це означає, що законодавець прагне створити рівні умови для чоловіків і жінок у сфері праці, зокрема через перегляд і реформування деяких юридичних гарантій.

Однак, порівняння положень чинного Кодексу законів про працю та Проекту Трудового кодексу вказує на певні проблеми в реалізації цієї ідеї. Наприклад, відповідно до ст. 175 КЗпП України залучення жінок до робіт у нічний час не допускається, за винятком тих галузей економіки України, де це викликається особливою необхідністю і дозволяється як тимчасовий захід. Згідно зі статтею 176 цього кодексу «Не допускається залучення до робіт у нічний час, до надурочних робіт і робіт у вихідні дні і направлення у відрядження вагітних жінок і жінок, що мають дітей віком до трьох років» [12]. Ці обмеження базуються на необхідності захисту здоров'я жінок.

У проєкті нового Трудового Кодексу встановлюються лише заборона на використання праці вагітних працівниць, працівниць, які нещодавно народили, та працівниць, які годують грудьми, на роботах, що завдає

шкоди їх здоров'ю або становить значний професійний ризик для їх здоров'я та/або здоров'я дитини (стаття 158) [18].

Таким чином, хоча метою Проекту є встановлення гендерної рівності, він може створювати нові виклики, пов'язані з відсутністю достатніх гарантій захисту для жінок, що, зокрема, стосується нічної праці.

В той же час, практика європейської судової системи також показує, що сучасне європейське співтовариство виступає за рівність жінок і чоловіків у сфері праці. Так, наприклад, у рішенні по справі *Commission V. French Republic*, Суд Європейського Союзу постановив, що заборона жінкам працювати вночі порушує принцип рівного ставлення до жінок і чоловіків [19].

Щоб визначити нормативну інтеграцію переваг у сфері праці жінок порівняно з чоловіками, необхідно виходити з того, що існують умови праці, професії та види діяльності, які не тільки шкідливі для організму жінки, але й для репродуктивної функції, а також для здоров'я майбутніх дітей. Тому з цього приводу В. М. Венедиктова зазначає, що «рівність жінок і чоловіків у суспільному виробництві не означає, що жінки повинні брати на себе важку працю чоловіків» [20].

Отже необхідно чітко усвідомити причини та наслідки обмежень на працю жінок, оцінити їх практичність та вплив на життя жінки та суспільство. Ці обмеження введені для захисту здоров'я та безпеки жінок і майбутнього здоров'я їхніх дітей. Аналогічна позиція інтегрована в статті 6 Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», де зазначено, що «Не вважаються дискримінацією за ознакою статі: спеціальний захист жінок під час вагітності, пологів, грудного вигодовування дитини; обов'язкова строкова військова служба для чоловіків, передбачена законом; особливі вимоги щодо охорони праці жінок і чоловіків, пов'язані з охороною їх репродуктивного здоров'я; позитивні дії» [15].

Тому на нашу думку вважаємо доцільним зберегти загальну заборону на роботу жінок в нічний час, за винятком випадків крайньої необхідності. Один із пріоритетів, на якому зосереджена державна політика повинно бути захист прав і здоров'я жінок.

На даний момент існує нагальна потреба щодо забезпечення гендерної рівності та розвитку гендерних відносин, оскільки правовий статус жінки на соціальному та сімейному рівні є мірилом розвитку

політичної, соціальної та правової структури держави. Державна політика має дедалі більше орієнтуватися на забезпечення рівних можливостей жінок і чоловіків, реалізовуватися з урахуванням міжнародних документів, підписаних Україною, зокрема Загальної декларації прав людини. Створення національних механізмів забезпечення рівних прав й можливостей для жінок і чоловіків має бути реалізовано як комплекс інструментів, насамперед, через прийняття законів про гендерну рівність [21].

Висновки. Отже, із наведеного вище матеріалу можна зробити висновок, що право на працю не може бути повністю реалізоване без досягнення гендерної рівності, оскільки лише в умовах рівності кожна людина може повністю скористатися своїми трудовими правами.

Гендерна рівність у трудових відносинах є не лише питанням справедливості, але й важливим чинником, що сприяє економічному зростанню та розвитку. Закон гарантує рівні права й можливості для чоловіків та жінок на робочому місці, забороняє дискримінацію за ознакою статі, накладає відповідальність за порушення цих норм.

Україна йде по шляху розвитку законодавства про гендерну рівність, а також впровадження принципів, стандартів і положень, що містяться у міжнародно-правових документах щодо рівних прав та можливостей чоловіків й жінок у трудових відносинах.

Вирішальна роль у ліквідації дискримінації та забезпеченні рівності, в тому числі гендерної у сфері праці, безпосередньо належить державі. Стратегії гендерної рівності та відповідні гендерно-орієнтовані закони можуть сприяти створенню рівних можливостей для чоловіків і жінок у сфері зайнятості для досягнення цієї мети.

Для досягнення гендерної рівності у трудових відносинах необхідно вжити комплексних заходів.

Перш за все, це стосується вдосконалення законодавчої бази. Необхідно забезпечити, щоб закони не лише формально гарантували рівні права, а й фактично захищали їх від порушень.

Також необхідно не лише реформувати законодавство, але й змінювати суспільну свідомість. Подолання стереотипів про роль чоловіків і жінок у суспільстві є ключовим аспектом у цьому процесі.

На нашу думку, також варто забезпечити: доступну правову допомогу особам, які зазнали гендерної дискримінації на робочому місці; проведення інформаційних кампаній щодо питань гендерної рівності у

трудовій сфері; навчання роботодавців, працівників та представників профспілок з питань гендерної дискримінації; проведення просвітницької діяльності, спрямованої на зміну гендерних стереотипів у суспільстві.

Було б доречно, якби роботодавці брали участь у розробці та впровадженні заходів гендерної рівності, співпраці з профспілками для захисту прав жінок на робочому місці.

Отже, покращення гендерної рівності у трудових відносинах вимагає комплексного підходу, який поєднує у собі економічні, правові й соціальні заходи. Наведені вище пропозиції допоможуть створити більш рівний та справедливий ринок праці для всіх людей.

Список використаних джерел:

1. Загальна декларація прав людини : Декларація Орг. Об'єдн. Націй від 10.12.1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text (дата звернення: 15.10.2024).
2. Ярошенко О. Щодо дискримінації в реалізації права на працю. *Право України*. 2000. № 7. С. 51–54.
3. Андріїв В. Трудові права людини у системі природного та позитивного права. *Право України*. 2007. № 6. С. 61–64.
4. Болотіна Н. Б. Трудове право України : підручник. 2-ге вид. Київ : Вікар, 2004. 725 с.
5. Трудове право ЄС : навч. посіб. Київ : Ін-т міжнар. відносин КНУ ім. Т. Шевченка, 2004. 185 с.
6. Міжнародна конвенція про захист прав всіх трудящих - мігрантів та членів їх сімей : Конвенція Орг. Об'єдн. Націй від 18.12.1990 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_203#Text (дата звернення: 29.10.2024 р.).
7. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм щодо дискримінації жінок: Конвенція Орг. Об'єдн. Націй від 19.12.1979 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207#Text
8. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (Стамбульська конвенція): Конвенція Ради Європи від 11.05.2011 р., URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_001-11#Text (дата звернення 08.11.2024 р.).
9. Пекінська декларація. *Четверта Всесвітня конференція зі становища жінок від 15.09. 1995 р.* URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_507#Text
10. Цілі сталого розвитку. *Цілі сталого розвитку | Організація Об'єднаних Націй в Україні*. URL: <https://ukraine.un.org/uk/sdgs> (дата звернення: 21.10.2024 р.).
11. Конституція Української Народної Республіки (Статут про державний устрій, права і вільності УНР) : Іст. док. Держ. утворень на території України (1917-1920) від 29.04.1918 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0002300-18#Text> (дата звернення: 19.10.2024).
12. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р., URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 19.10.2024 р.).
13. Кодекс законів про працю України : Закон України від 10.12.1971 р., URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text> (дата звернення: 19.10.2024 р.).

14. Гендерна рівність у трудовому законодавстві. *Східне міжрегіональне управління Державної служби з питань праці*. URL: <https://smu.dsp.gov.ua/news/genderna-rivnist-u-trudovomu-zakonodavstvi-4/> (дата звернення 08.11.2024 р.).
15. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.09.2005 р. № 2866-IV : станом на 3 серп. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text> (дата звернення: 19.10.2024).
16. Державна судова адміністрація України. *Державна судова адміністрація України*. URL: https://dsa.court.gov.ua/dsa/inshe/gender/gend_reit1 (дата звернення: 20.11.2024).
17. Клименко М. В. Гендерна рівність у трудових правовідносинах: питання сьогодення. *Актуальні проблеми держави і права*. 2021. С. 77–82.
18. Проект Трудового Кодексу. *Федерація професійних спілок України*. https://spo.fpsu.org.ua/wpcontent/uploads/2024/01/1proekt_trudovogo_kodeksu_12.01.2024.pdf.
19. Чернота Д. С. Щодо особливостей праці жінок: історико-правовий аспект. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Юриспруденція*. 2014. № 10-1, 2. С. 32–34.
20. Венедиктова В. М. Забезпечення фактичної рівності при реалізації права на працю. *Право і безпека*. 2004. № 3-2. С. 133–134.
21. Правове забезпечення реалізації політики гендерної рівності у системі органів виконавчої влади. *Міністерство юстиції України*. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_4731 (дата звернення: 28.10.2024).